

Complexity, edited by Dirk Helbing (Springer, Berlin), Forthcoming [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ssrn.com/abstract=2429766>

3. Економічне управління підприємством : навч. посіб. / А. М. Колосов, О. В. Коваленко, С. К. Кучеренко, В. Г. Бикова ; за заг. ред. А. М. Колосова. – Старобільськ : Вид-во держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка», 2015. – 352 с.

Каменюк А. Р.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

УМОВИ УСПІШНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЙОГО ОСНОВНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РЕСУРСУ

Безперервна виробничо-господарська діяльність будь-якого підприємства передбачає наявність певного запасу матеріалів, сировини, палива та оборотних активів, що повинні використовуватися у виробничому процесі. Запаси на підприємстві займають особливе місце у складі майна підприємства. В той же час запаси формують особливу складу витрат діяльності підприємства, займаючи значну частку у структурі витрат та у собівартості виробництва готової продукції. Від того, наскільки правильно організовано їх облік, залежить точність визначення кінцевих результатів діяльності підприємства і, що не менш важливо, збереження самих запасів.

Підприємства для ведення господарської діяльності незалежно від форм власності та методів господарювання використовують виробничі запаси як одну з найбільш важливих і значних частин активів підприємства [1–3].

Запаси сировини та матеріалів, палива, запасних частин – це один із найнеобхідніших елементів у будь-якій системі економіки, якій вдається згладжувати нерівномірність виробничого процесу, споживання і розподілу благ матеріального характеру.

На наш погляд, для забезпечення ефективної діяльності підприємств та зростання їх потенціалу у сучасних умовах виникає необхідність створення якісно нової системи управління виробничими запасами. Адже основою виробництва

у будь-якій галузі економіки є постійна наявність у необхідних розмірах виробничих запасів, які використовуються підприємством у процесі здійснення господарської діяльності, впливаючи таким чином на результат діяльності підприємства.

Однак запаси можуть й негативно впливати на діяльність підприємства, особливо якщо їх рівень вище необхідного. Головним негативним наслідком наявності запасу в організації є збільшення поточних витрат.

Запаси в процесі створення й підтримки їх рівня супроводжуються наступними витратами:

- на управління запасами – це витрати з оформлення замовлення, витрати з оформлення договору поставки й комунікації з постачальниками, транспортні витрати, витрати зі складування та одержання замовлення;

- на зберігання, які тісно зв'язані зі складськими функціями й представлені наступними видами: амортизація основних фондів, що використовуються на складах; використання матеріалів, палива й енергії для реалізації складських функцій; оплата праці; оплата сторонніх послуг;

- від старіння запасів. Процес зберігання продуктів може викликати зміни їх фізико-хімічних властивостей. Втрата споживчої цінності запасів спонукає до появи негативних економічних наслідків у вигляді витрат від необхідності списання запасів. Ці витрати можна мінімізувати за допомогою детального вивчення ринкової ситуації, обсягу й структури попиту, тенденції розвитку технічного прогресу.

Тому розмір запасів повинен бути раціональним з метою скорочення витрат складського й транспортного господарств і сприяти до зростання оборотності оборотних активів підприємства, але в той же час повинен забезпечувати безперервність виробничого процесу, інакше можуть виникнути великі втрати від дефіциту матеріальних ресурсів. Щоб вирішити цю проблему, на будь-якому підприємстві, необхідна оптимальна система управління запасами.

Правильно обрана та продумана система управління запасами є основою формування оптимальної моделі управління підприємством, а такою інструментом

збереження та розширення ринку збуту продукції, зменшення оборотних активів, що звичайно приводить до збільшення прибутку підприємства.

На нашу думку, успішне функціонування підприємств можливе за умови своєчасного та якісного забезпечення підприємств необхідними запасами та ефективного їх використання. Раціональне використання сучасних матеріалів і не високих за вартістю сучасних матеріалів – одна з найважливіших умов збільшення випуску готової продукції та покращення економічних показників діяльності підприємства у цілому.

Важливим шляхом вирішення цього питання є докорінна перебудова системи матеріально-технічного постачання. Все це свідчить про необхідність глибокого та послідовного вивчення усіх можливих напрямів раціонального використання матеріальних ресурсів. Тому сучасний спеціаліст, в тому числі і економіст, повинен не тільки вирішувати питання забезпечення підприємства необхідними матеріальними ресурсами, але постійно здійснювати заходи щодо ресурсозабезпечення при одночасному підвищенні якості продукції.

Список використаних джерел:

1. Дроботя Я. А. Чинники ефективності логістики запасів у сільськогосподарських підприємствах / Я. А. Дроботя // Держава та регіони. Серія «Економіка та підприємництво». – 2009. – №1. – С. 45–51.
2. Дроботя Я. А. Оцінка ефективності логістичного управління запасами у сільськогосподарських підприємствах / Я. А. Дроботя // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Фінанси і кредит». – 2009. – №1. – С. 261–267.
3. Остапова Г. М. Логістичні підходи до управління матеріальними запасами промислового підприємства / Г. М. Остапова, К. М. Сиваш // Держава та регіони. Серія «Економіка та підприємництво». – 2007. – №1. – С. 247–251.